

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Timofti Vladimir
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Bobeica Vasile în numele inculpatei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2018, în cauza penală privind-o pe

EFREM Elena XXXXX, născută la XXXXX,
originară și domiciliată în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.11.2017 – 25.06.2018;

Instanța de apel: 08.08.2018 – 30.10.2018;

Instanța de recurs: 13.03.2019 – 15.05.2019.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul Penal

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoreiei Anenii Noi din 25 iunie 2018, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Efrem E. a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 5 ani 3 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani.

În privința lui Efrem E. a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest preventiv, care se va menține până la devenirea sentinței definitive. Termenul executării pedepsei închisorii lui Efrem E. urmând a fi calculat din data reținerii de facto a acesteia, inculpata a fost anunțată în căutare.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță, *in fapt*, a constatat că Efrem E. acționând de comun acord cu soțul ei Efrem I., în perioada lunii mai 2015, aflându-se la domiciliul lui Caracu E., situat în XXXXX, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane și însușirea lor ulterioară, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor admițând în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere afirmând și obligându-se intenționat fals, sub pretextul că are nevoie de bani pentru achitarea operației mamei sale Sprîncean E.,

neavând intenția executării angajamentului asumat, voalând această înșelăciune cu existența recipisei pe care a întocmit-o, a însușit de la ultima suma de 4000 lei și 300 Euro, care conform cursului oficial al BNM constituiau 6000 lei, acțiuni prin care părții vătămate i-a fost cauzată o daună materială în proporții considerabile în valoare totală de 10000 lei.

În continuare, tot ea, acționând de comun acord cu soțul ei Efrem I. în perioada de timp de la 17 decembrie 2015 până la 12 aprilie 2016, continuându-și acțiunile infracționale urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane și însușirea lor ulterioară, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere afirmându-se și obligându-se intenționat fals, sub pretextul că are nevoie de bani pentru perfectarea actelor în scopul plecării peste hotare a soțului Efrem I., neavând intenția executării angajamentului asumat voalând această înșelăciune cu existența recipisei pe care a întocmit-o, a însușit de la Jizdan V., în două tranșe, suma de 1200 Euro, care conform cursului oficial al BNM constituiau 26456,13 lei, acțiuni prin care părții vătămate i-a fost cauzată o daună materială în proporții considerabile.

Efrem E., în perioada de timp 11 iunie 2016 până la 5 iulie 2017, aflându-se în or. Anenii Noi, continuându-și acțiunile infracționale, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane și însușirea lor ulterioară, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere, afirmând și obligându-se intenționat fals, sub pretextul că are nevoie de bani pentru procurarea unui apartament în or. Anenii Noi, neavând intenția executării angajamentului asumat, voalând această înșelăciune cu existența recipisei pe care a întocmit-o, a însușit de la Ivanov L. suma de 1500 Euro și 2000 dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 73309,50 lei, acțiuni prin care părții vătămate i-a fost cauzată o daună materială în proporții considerabile.

După care, tot ea, la 10 noiembrie 2016, aflându-se în or. Anenii Noi, în incinta barului „Barbados”, continuându-și acțiunile ilegale, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane și însușirea lor ulterioară, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere, afirmând și obligându-se intenționat fals, sub pretextul că are nevoie de bani pentru perfectarea actelor în scopul plecării peste hotare a soțului Efrem I., neavând intenția executării angajamentului asumat, voalând această înșelăciune cu existența recipisei pe care a întocmit-o, a însușit de la Blașciuc N. bani în suma de 1000 Euro, care conform cursului oficial al BNM constituiau 21974,40 lei, acțiuni prin care părții vătămate i-a fost cauzată o daună materială în proporții considerabile.

Prin activitatea s-a infracțională, Efrem E. a cauzat părților vătămate o daună materială în proporții mari în sumă totală de 127740,13 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatei întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii

prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere cu cauzarea de daune în proporții mari.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către avocatul Bobeica V. în numele inculpatei, care a solicitat casarea acesteia, cu aplicarea în privința lui Efrem E. a unei pedepse neprivative de libertate, prin prisma art. 90 Cod penal, menționând că prima instanță corect a încadrat juridic acțiunile lui Efrem E. în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, însă i-a aplicat acesteia o pedeapsă prea aspră și neproportională faptelor comise.

În motivarea apelului apărătorul a indicat că judecarea cauzei în prima instanță s-a desfășurat în procedura simplificată, respectiv instanța urma să i-a în considerare căința sinceră și activă a inculpatei, aplicându-i acesteia o pedeapsă mai blândă, în conformitate cu prevederile art. 79 Cod penal, sub limita minimă prevăzută de lege, adică mai puțin de 5 ani închisoare, după care să-i aplice și art. 90 Cod penal, suspendând condiționat executarea pedepsei, inculpata se caracterizează satisfăcător și a recunoscut vina integral.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2018, apelul declarat de avocatul Bobeica V. în numele inculpatei a fost respins, ca nefondat, cu menținerea în vigoare a sentinței fără careva modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, prezenta cauză a fost judecată de către prima instanță, în temeiul art. 364¹ Cod procedură penală, adică în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de către inculpată în corespundere cu alin. (3) a normei vizate, prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești, potrivit căreia ea a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu. La pronunțarea sentinței, instanța corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpata a săvârșit anume infracțiunile pentru care a fost condamnată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

De asemenea, instanța a menționat că, în speță, s-a ținut cont la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, iar lui Efrem E. i-a fost aplicată o sancțiune echitabilă, corectă și legală. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei în privința inculpatei prima instanță a acordat deplină eficiență dispozițiilor art. 61, 75, 76, 77 Cod penal, a ținut cont de scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpatei și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale și de personalitatea acesteia, de circumstanțele ce au atenuat și/sau au agravat răspunderea penală.

Sub aspectul individualizării pedepsei, instanța de apel a reținut modul săvârșirii infracțiunii, pericolul social, personalitatea inculpatei, circumstanțe atenuante, căința sinceră, dar și faptul că inculpata anterior a comis infracțiuni similare și nu a mers pe

calea corijării, ceea ce prezumă că corectarea și reeducarea lui Efrem E. este posibilă doară prin izolarea acesteia de societate.

În acest sens, instanța de apel a apreciat că argumentele părții apărării în partea prezenței cumulului de circumstanțe atenuante nu pot fi reținute ca întemeiate, or Efrem E. nu se află la prima încălcarea a Legii, iar referitor la aceea că inculpata a recunoscut vina și se căiește de faptele comise, s-a reiterat că aceste circumstanțe au fost apreciate corespunzător de instanță, or în privința lui Efrem E. s-a stabilit pedeapsă în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, iar recunoașterea vinovăției de către inculpată, care atrage incidența procedurii simplificate, nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept i se acordă o dublă valență juridică.

Circumstanțe ce agravează răspunderea penală, conform art. 77 Cod penal, în sarcina inculpatei nu au fost reținute.

În acest sens, la aplicarea pedepsei, instanța a ținut cont că pedeapsa are drept scop corectarea și reeducarea condamnaților în spiritul executării stricte a legii, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui Efrem E., cât și a altor persoane.

Din considerentele expuse, instanța de apel a conchis că, instanța de fond, a aplicat în privința inculpatei o pedeapsă echitabilă, capabilă să asigure executarea scopului propus de legiuitor la art. 61 Cod penal, ținând cont de faptul că ca personalitate Efrem E. se caracterizează satisfăcător, nu este pentru prima dată pe banca acuzaților, nu a făcut concluzii respective și din nou a încălcat legea, săvârșind mai multe infracțiuni similare, de aceea inculpata poate fi corectată și reeducată, doar prin izolarea acesteia de societate, care a mers conștient la săvârșirea acestor infracțiuni, cu toate că a fost condamnată în baza art. 190 alin. (2) Cod penal, la 29 aprilie 2016, la pedeapsă sub formă de amendă.

6. Nefiind de acord cu soluțiile pronunțate de instanțele de fond în partea stabilirii pedepsei, avocatul Bobeica V. acționând în numele inculpatei, contestă cu recurs ordinar decizia instanței de apel și sentința solicitând casarea parțială a acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Efrem E. în baza art. 190 alin. (4) Cod penal să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de lege, prin prisma art. 79 Cod penal, cu suspendarea executării acesteia, prin prisma art. 90 Cod penal.

În esență, în recursul declarat, apărătorul își exprimă dezacordul cu soluțiile instanțelor de fond doar din motivul neaplicării față de inculpată a prevederilor art. 79 și 90 Cod penal, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii aplicate prin sentință și menținute de instanța de apel, fiind de acord cu starea de fapt constatată de instanțe și cu încadrarea juridică a acțiunilor imputabile inculpatei.

În opinia recurentului, reieșind din conținutul art. 79 și 90 alin. (1) Cod penal se poate de constatat că inculpata cade sub incidența acestor norme penale, întrunind toate condițiile impuse de lege, iar instanța de apel neîntemeiat nu a luat în considerare căința sinceră a inculpatei și recunoașterea vinovăției acesteia, respingând apelul apărătorului, ca nefondat.

În subsidiar la cererea de recurs, avocatul a solicitat anexarea la actele cauzei a certificatului medical al inculpatei, potrivit căruia aceasta este însărcinată.

În drept, recurentul își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul în referința depusă privind opinia lui asupra recursului declarat de avocatul Bobeica V. menționează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece este lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru considerentele expuse în contextul ce urmează.

Raționamentele instanței privind inadmisibilitatea recursului declarat, se întemeiază *în drept* pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Pentru a statua asupra netemeinicii cererii de recurs depuse de apărătorul Bobeica V., instanța a făcut verificările temeiurilor de casare invocate de parte, în raport cu actele dosarului, constatând că hotărârile recurate sunt conforme legii, fără a prezenta vreo lipsă, care să le afecteze, mai mult ca atât, nu există nici alte motive, neinvocate de recurent, care ar putea fi luate în considerare din oficiu, de natură să răstoarne soluția instanțelor de fond adoptate pe caz în partea individualizării pedepsei aplicate inculpatei.

În corespundere cu dispoziția art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către titularul cererii de recurs.

Din conținutul recursului declarat de apărătorul inculpatului se constată că acesta, face referire la temeiul de casare din art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, intervenind cu solicitarea de a se dispune desființarea parțială a deciziei instanței de apel, de altfel și a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea stabilirii pedepsei, prin care lui Efrem E., în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, să-i fie aplicată pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

Analizând textul cererii de apel în paralel cu cel din recurs, instanța constată că același apărător critică aceleași chestiuni de drept – neaplicarea față de inculpată a art. 79 și 90 Cod penal. Însă, raționamentul care poate condiționa aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal într-o cauză penală, întotdeauna are la origine persoana inculpatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă, conduita bună; străduința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului și, pe de altă parte, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

La fel, se specifică că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a se corecta.

În toate cazurile, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, ceea ce la caz anume în această consecutivitate și s-a realizat. De aceea, Colegiul apreciază că recursul declarat de avocatul Bobeica V. este mai degrabă un „*apel deghizat*”, decât un „*efort conștiincios de a corecta o eroare judiciară*”, care se bazează în mod esențial pe argumente deja examinate minuțios și respinse în cadrul procedurii precedente, iar în prezent nu există „*circumstanțe cu caracter substanțial și convingător*”, care să justifice ingerința în hotărârea instanței de apel sau în cea a primei instanțe, în latura stabilirii pedepsei.

Colegiul consideră că pedeapsa stabilită inculpatei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, de 5 ani și 3 luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar pentru femei de tip semiînchis și cu privarea de a ocupa funcții publice este echitabilă, proporțională și va contribui la atingerea scopului de corectare și reeducare a acesteia.

Totodată, se relevă că, corect instanța de apel a menținut sentința în partea neaplicării în privința inculpatei a institutului suspendării condiționate a pedepsei, având în acest sens în vedere că: „... *instanța de fond, a aplicat în privința inculpatei o pedeapsă echitabilă, capabilă să asigure executarea scopului propus de legiuitor la art. 61 Cod penal, ținând cont de faptul că, ca personalitate Efrem E. se caracterizează satisfăcător, nu este pentru prima dată pe banca acuzaților, nu a făcut concluzii respective și din nou a încălcat legea, săvârșind mai multe infracțiuni similare, de aceea inculpata poate fi corectată și reeducată, doar prin izolarea de societate, care a mers conștient la săvârșirea acestor infracțiuni, cu toate că a fost condamnată anterior în baza art. 190 alin. (2) Cod penal, la 29 aprilie 2016, la pedeapsă sub formă de amendă.*”

Anume datorită circumstanțelor de mai sus, instanțele au statuat asupra aplicării pedepsei închisorii în privința lui Efrem E., orientată spre limita minimă specială prevăzută de sancțiunea art. 190 alin. (4) Cod penal, coroborată cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, totodată ținând seama atât de circumstanțele ce îi atenuază răspunderea penală a inculpatei pentru faptele comise.

Pe de altă parte, în cuprinsul deciziei instanței de apel au fost expuse deja raționamentele care au stat la baza respingerii solicitării părții apărării de a-i stabili lui Efrem E. o pedeapsă cu suspendarea condiționată a acesteia. Așadar, din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, se constată că instanța a dezbătut prin mai multe argumente criticele apelantului ce vizau pedeapsa, circumstanțele atenuante sau agravante ce au influențat asupra operațiunii de individualizare a pedepsei, totodată decizia cuprinde și temeiurile de respingere a solicitării părții privind stabilirea unei pedepsei neprivative de libertate.

Față de lucrul judecat de către instanțele de fond, Colegiul consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde exigențelor legii penale, iar pedeapsa aplicată infractoarei este echitabilă raportat la scopul urmărit de legislator în art. 61 Cod penal, care o va descuraja pe viitor de a comite alte fapte infracționale de același gen.

În subsidiar, Colegiul mai evidențiază că stabilirea sancțiunilor de drept penal este, pe de o parte, o sarcină care îi revine legislatorului, care stabilește pedepsele și celelalte sancțiuni de drept penal prin fixarea unor limite minime și maxime ale acestora, în conformitate cu importanța abstractă a valorii sociale protejate, iar pe de altă parte, o sarcină pe care instanța o realizează în limitele stabilite de lege.

În speță, legea prevede în termeni exhaustivi că, art. 90 Cod penal poate fi aplicat doar la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, inculpata fiind condamnată la 5 ani și 3 luni închisoare, totodată, se conchide că în privința acesteia nu sunt pasibile aplicării nici prevederile art. 79 Cod penal, întrucât în speța dată nu au fost constatate careva circumstanțe excepționale de natură să determine instanța să-i aplice o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de lege.

Totodată, Colegiul Penal consideră nefondată cererea avocatului alăturată la recurs despre aplicarea față de Efrem E. a dispozițiilor art. 96 Cod penal, care reglementează posibilitatea amânării executării pedepsei pentru femeile gravide și persoanele care au copii în vârstă de până la 8 ani. Potrivit conținutului primului aliniat al acestei norme, pot beneficia de o atare amânare doar femeile condamnate gravide și persoanele care au copii în vârstă de până la 8 ani, **cu excepția celor condamnate la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani pentru infracțiuni grave**, deosebit de grave și excepțional de grave, infracțiuni prevăzute la cap. I, II, III, VII, VIII, XIII și XVII.

În general, instanța de recurs consemnează că, pentru a se reține eroarea de drept stipulată în pct. 10) și pentru a se statua că s-au aplicat pedepse individualizate contrar exigențelor legale, instanțele de fond urmau să facă abstracție de prevederile art. 75 Cod penal, care reglementează criteriile generale de individualizare a pedepselor, dintre care unele se referă la respectarea prevederilor părții generale a Codului penal, în ceea ce privește aplicarea sancțiunilor de drept penal – limitele fiecărei pedepse, limitele în raport de concurs de infracțiuni, recidivă, circumstanțe agravante și atenuante etc., dar și de limitele stabilite în partea specială a Codului, criteriile de fapt pentru individualizarea pedepsei se referă la gradul de pericol al faptei săvârșite, la persoana făptuitorului, la împrejurările care atenuază sau agravează răspunderea penală. De facto, cerința textuală a acestui caz de casare presupune că s-a încălcat legea penală sau cea procesual-penală la aplicarea pedepsei și la stabilirea limitelor acesteia, sau a modului de executare, fiind inacceptabil faptul că avocatul Bobeica V., pe calea recursului ordinar, dorește să se ajungă practic la o nouă analiză a circumstanțelor de fapt din sentința primei instanțe și din decizia instanței de apel nu pentru a fi corectată vreo eroare judiciară, ci doar în vederea stabilirii unei pedepse mai blânde în privința lui Efrem E., în acest sens instanța de recurs ordinar transformându-se într-o veritabilă instanță de apel, ceea ce excede scopul pentru care aceasta a fost creată.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul Penal statuează asupra soluției de inadmisibilitate a recursului ordinar declarat de avocatul Bobeica V. în numele inculpatei Efrem E., deoarece acesta este vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Bobeica Vasile în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2018, în cauza penală privind-o pe Efrem Elena XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 5 iunie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion